

ILOS' årsrapport om forskning 2018

Denne årsrapporten tar for seg noen av de viktigste områdene ved ILOS' forskningsvirksomhet, og presenterer både tiltak og resultater for 2018. Instituttets virksomhet holder høyt nivå, men samtidig ser vi stadig et utnyttet potensiale.

ILOS' årsplan for 2018-2020 uttrykket instituttets mål som følger: «ILOS har en rekke fremragende forskere og sterke forskningsmiljøer, men har lenge hatt for lite ekstern finansiering. Instituttet vil stimulere til og støtte søknader om eksternfinansiert forskning, særlig fra EU-systemet. Instituttet vil arbeide systematisk med å utvikle instituttets samlede kompetanse på søknader om eksterne midler. ILOS ønsker å få til bedre rutiner for forskningssamarbeid i fagmiljøene samtidig med at mulighetene for tverrfaglig forskning skal ivaretas.» Mer konkret la årsplanen opp til:

- Satsning på MSCA-søknader or ERC-søknader, søknader til tematiske utlysninger fra NFR og EU, og søknader til andre utradisjonelle eksterne finansieringskilder.
- Forsknings-satsninger innenfor de store samfunnsutfordringene identifisert i Stortingsmeldingen Humaniora i Norge (integrasjon/migrasjon/konflikter, de store teknologiskiftene, klima/miljø/bærekraft).
- Intern utveksling blant instituttets ansatte omkring forskningsaktiviteter gjennom instituttseminar.

Årsplanen nevnte også nødvendigheten av å øke vår kompetanse innenfor formidling og samfunnskontakt, arbeide for å opprette et senter for russiske, slaviske og østeuropeiske studier, og forbedre de ansattes personsider.

Forskerrekruttering

PhD-kandidater

I 2018 begynte det to nye ph.d.-kandidater på forskerutdanningsprogrammet, begge finansiert av fakultetet. I tillegg fikk vi overført en kandidat fra Det utdanningsvitenskapelige fakultet, som hadde medveilederen sin hos oss allerede. De tre ph.d.-kandidatene er tilknyttet henholdsvis allmenn litteraturvitenskap (*Temporal Experiments*), engelsk språk (*English Historical Linguistics*) og fransk. Med kun to nyansettelser i 2018, må rekrutteringen sies å være lav. Den vil neppe øke de nærmeste årene, med kun én annonsert nyansettelse i 2019. Det er rimelig å anta at instituttets kurstilbud innen forskerutdanningen de nærmeste årene ikke vil kunne være like omfattende som det har vært i 2018 og kommer til å være i 2019. Mangelen på ph.d.-kandidater gjør det vanskelig for fast vitenskapelig ansatte å øke kompetansen som veiledere på dette nivået. Det beste tiltaket for å skaffe fler ph.d.-kandidater er nå som før å utvikle forskerprosjekter som oppnår ekstern finansiering.

Disputaser

Hele syv kandidater disputerte vårsemesteret 2018. Høstsemesteret ble langt roligere, med kun én disputas. Åtte disputaser på ett år er likevel mer enn instituttet har opplevd de siste årene. Her er årets nye doktorer, i rekkefølgen de disputerte i:

- Henrik Torjusen: *The Last Act of Secular Prayer. Money and Utopia in Tom Wolfe's The Bonfire of the Vanities, Richard Powers's Gain, Dave Eggers's You Shall Know Our Velocity and Jonathan Franzen's Freedom*
- Signe Laake: *Word order changes in the history of Norwegian*
- Kristina Solum: *Literary Translation as Collaboration: Textual and Contextual Approaches*

- Annicka Rockenberger: *Interessen und Argumente: Vorstudien zu einer analytischen Philosophie der neugermanistischen Editionsphilologie*
- Ida Hove Solberg: *Traveling Feminism. Simone de Beauvoir and Le deuxième sexe in Norwegian Translation and Reception*
- Marthe Handå Myhre: *Compatriots into Citizens. Policies and Perceptions of Citizenship Acquisition in Post-Soviet Russia*
- Elena Callegari: *Understanding Word Order in the Left Periphery*
- Iris Muñiz: *A Doll's House of their own: Gregorio and María Martínez Sierra's feminist rewritings of Ibsen in Silver Age Spain*

Alle de åtte kandidatene leverte avhandlingene sine innen tidsfristen, og fikk dermed tolv måneders gjennomføringsstipend som de blant annet brukte til å bidra til instituttets undervisning.

Per april 2019, kan det se ut til at instituttet får enda flere disputaser i 2019 og 2020. Hvis avhandlingene som er sendt til bedømmelse blir godkjent, kan vi nå ni disputaser i 2019. I tillegg er det fjorten kandidater som skal levere avhandlingene sine i 2020.

Organisering av ph.d.-utdanningen

Professor Tina Skouen er ansatt som ph.d.-leder i 50% stilling. Så langt i Skouens periode som ph.d.-leder har alle kandidater levert avhandlingene sine innen tidsfristen. Med egen ph.d.-leder har instituttet kunnet øke fokus på oppfølging av kandidatene underveis, blant annet gjennomfører ph.d.-lederen årlige medarbeidersamtaler med alle kandidatene som ønsker det. Ph.d.-konsulentene ved instituttet håndterer den administrative siden ved forskerutdanningen. Instituttleder godkjenner forslag til bedømmingskomiteer fra de relevante fagmiljøene og innstillinger før disse blir oversendt fakultetet for endelig godkjenning.

Ph.d.-kurs/workshops/seminarer

Professor Tina Skouen og professor Ljiljana Šarić har i 2018 delt på ansvaret for å holde avhandlingsseminarer for ph.d.-kandidatene: Skouen har holdt avhandlingsseminarer for litteraturkandidatene, mens Šarić har holdt seminarene for kandidater innen områdestudier. Våren 2018 hadde Šarić forskningsfri, så dette semesteret ble avhandlingsseminarene holdt for litteratur og områdestudier sammen. Vårt søsterinstitutt ILN har fortsatt ansvar for å holde avhandlingsseminarer for språkkandidatene. Vi ser imidlertid at kandidatene også deltar på seminarer som ikke nødvendigvis er for deres fagmiljø, men dette har fungert helt fint.

ILOS organiserte til sammen seksten kurs, seminarer og arrangementer for ph.d.-kandidatene i 2018. Åtte var avhandlingsseminarer, fire var forskerkurs, tre var generiske kurs med fokus på skriveferdigheter, og ett var en kombinert karrieredag/julefest. Arrangementene ble godt besøkt, med mellom 10 og 20 deltakere, med unntak av ett av forskerkursene som ble lagt til en periode der mange av kandidatene var på konferanser og forskningsreiser.

Fremdriftsrapporteringen for 2018 avdekket at de fleste kandidatene ved instituttet er godt fornøyd med kurstilbudet. Noen få ønsker seg mer fokus på generiske ferdigheter, samt spesifikk innføring i det å skrive artikkelbasert avhandling vs. monografi. Veilederne rapporterte heller ikke om spesielle mangler i tilbudet.

Postdoktorer

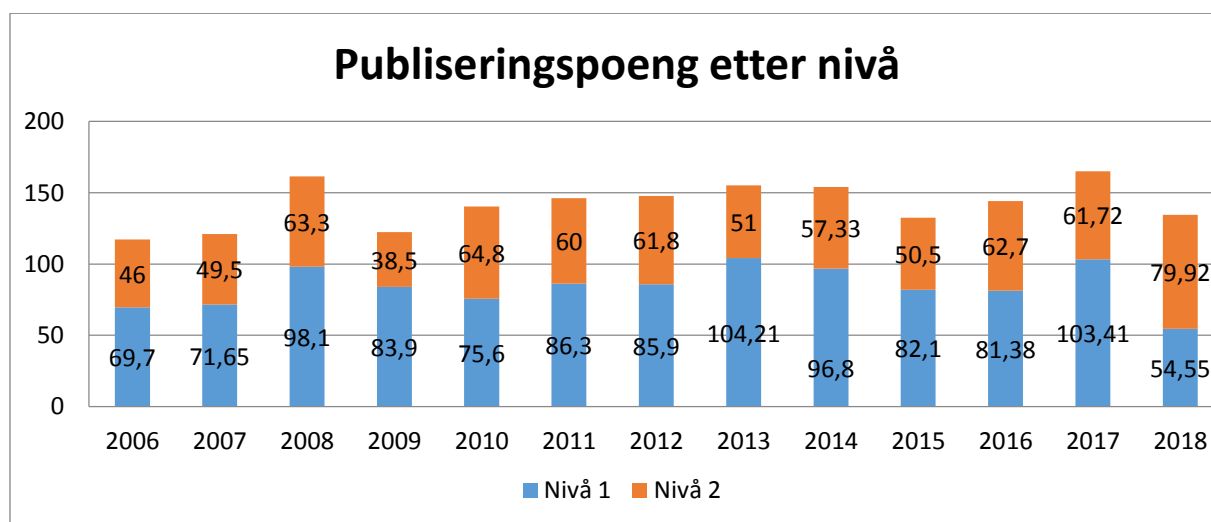
Fire nye postdoktorer begynte i løpet 2018. To er tilknyttet NFR-prosjektet «Probing the boundaries of the trans(national)», én er tilknyttet NFR-prosjektet «SAMKUL: Literary Citizens of the World», og én er vår første Marie Skłodowska-Curie Action (MSCA)-postdok, ansatt etter å ha gjennomført HFs masterclass for MSCA-søkere. Ved inngangen til 2018 hadde vi 9 postdoktorer inkludert en

mobilitetspostdoktor i Berlin, ved inngangen til 2019 hadde vi 12 postdoktorer, hvorav tre kommer til å slutte i løpet av 2019. Forskningsleder arrangerte en lunsj for postdaktorene, med fokus på utfordringer ved tilværelsen som postdoktor (oppfølging av et lunsjmøte i desember 2017), og PhD-leder tok initiativ til å invitere med postdaktorene på karrierekurs og julemiddag for doktorandene. Vi håper å bygge videre på disse tiltakene for å motvirke eventuell isolasjon blant postdaktorene, samt gi dem støtte i forskningen og i karriereutvikling. ILOS vil også gjerne at kvinnelige postdoktorer søker opptak på UiOs mentorprogram for kvinnelige postdoktorer. MSCA-opplegget gir viktige signaler om at vi må styrke karriereutviklingsaspektet i postdoktorstillingene framover.

Publisering

Det har i flere år vært et uttalt mål for instituttet å øke forskningspubliseringen. ILOS har de siste årene ligget på et snitt rundt 141 publiseringspoeng. I 2018 ble det bare produsert 134,5 poeng. Det er vanskelig å si hvorfor. Vi vet imidlertid at en del publikasjoner knyttet til forskningsprosjekter først vil bli registrert i 2019. I 2015 ble det innført ny utregningsmodell som gir høyere uttelling for sampublisering med forskere ved andre institusjoner. Sampublisering med utenlandske institusjoner gir størst uttelling. Det ble publisert 10 sampublikasjoner av kvinner (10 FVA) og 4 av menn (4 FVA) i 2018.¹

Tabell 1: Utvikling i publiseringspoeng² per nivå (2007-2018):

Tabell 2: Utvikling i publiseringspoeng per stillingskategori ved ILOS i perioden 2009-2018:

År	FVA ³	MVA	Emeriti	TA	Sum
2009	73,23	41,1	8,1	-	122,4
2010	103,06	33,48	-	4,2	141,2
2011	98,38	42,06	5,9	-	149,2
2012	97,09	38,25	11,2	1,2	149,5
2013	114,08	29,53	10,1	1,5	155,2

¹ I tillegg er det syv sampublikasjoner ved instituttet som er produsert med andre forskere ved UiO, noe som ikke gir økt poenguttelling. Disse er derfor ikke tatt med i denne oversikten.

² For 2008-2015 er gammel beregningsmodell lagt til grunn.

³ FVA = fast vitenskapelig ansatte, MVA = midlertidig vitenskapelig ansatte, TA = teknisk-administrativt ansatte.

2014	94,51	33,23	21,88	4,5	154,12
2015	92,16	27,7	10,7	2	132,56
2016	93,45	31,6	8,2	1	144,09
2017	131,41	28,38	5,34	0	165,13
2018	80,11	42,7	5,75	1	134,47

I tillegg har fem masterstudenter i italiensk produsert 4,92 publikasjonspoeng i 2018.

Som det fremgår, skyldes fallet i publikasjonspoeng fra 2017 til 2018 at det har vært et fall i antall publikasjonspoeng av fast vitenskapelig ansatte fra 2017 til 2018. Dersom man legger sammen tallene fra de to årene, vil gjennomsnittet likevel være høyere enn de foregående årene. Det har samtidig vært en økning i antall publikasjonspoeng produsert av midlertidig vitenskapelig ansatte.

Kjønnsforskjeller

Mens det i foregående år har vært store forskjeller i publisering på nivå 1 og 2 mellom de mannlige og kvinnelige ILOS-forskerne, var det i 2013 noenlunde lik andel mellom kjønnene. Siden da har bildet igjen endret seg: i 2014 og 2015 publiserte kvinnene totalt sett mest, mens mennene publiserte mest i 2016: 78,18 poeng mot kvinnes 65,9. Kvinnene publiserte derimot flest poeng på nivå 2: 35,43 poeng mot mennenes 27,27. I 2018 har 33 kvinner publisert, mot bare 19 menn. Det er litt flere menn enn kvinner som publiserer på nivå 2 (9 kvinner og 11 menn), og publikasjonspoengene på nivå 2 fordeler seg slik: 32,5 poeng publisert av kvinner mot 47,41 publiseringspoeng fra produsert av menn. På nivå 1 er statistikken motsatt, med klart flest publiseringspoeng produsert av kvinner.

Tabell 3: Nivå 1- og nivå 2-publisering, 2009-2018, prosentfordelt etter kjønn (alle ansatte):

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nivå 1										
% K	64,6	47	46,5	49	49,6	59,02	60,78	37,44	56	67,86
% M	35,4	53	53,5	51	50,4	40,98	39,22	62,56	44	32,14
Nivå 2										
% K	44	55	23	61	48,4	59,88	42,57	56,51	49,66	40,67
% M	56	45	77	39	51,6	40,12	57,43	43,49	50,34	59,33

Forskningsgrupper og miljøer

Tematiske forskningsområder

De to tematiske forskningsområdene ved ILOS, «SynSem» og «Traveling Texts» er nå avsluttet, men begge har fått nye midler fra NFR etter positiv HUMEVAL-evaluering for å fortsette virksomheten.

Det instituttfinansierte forskningsområdet «Discourses of the Nation and the National» er likeledes avsluttet men har lagt spor etter seg i form av økt kompetanse i feltet. Særlig «Travelling Texts» møter utfordringer pga. utbytte av sentralt personale. Alle områdene har samarbeidet med forskere på tvers av instituttene ved HF samt med enkeltforskere og forskningsmiljøer ved andre fakulteter ved UiO. I tillegg har de alle omfattende internasjonale kontakter og nettverk. Energien og synergieffektene i disse tre forskningsområdene har hatt og har fortsatt en positiv effekt på forskningsmiljøet på ILOS. Et særlig interessant trekk ved de tematiske områdene er at de har bidratt til å styrke ILOS-forskeres vilje til å samarbeide om forskning på tvers av tradisjonelle fagskiller og -disipliner.

I løpet av 2018 forberedte vi oppstarten (01.01.2019) av den satsningen innen Faglige Prioriteringer III - «Literature, Cognition and Emotions», leder Karin Kukkonen – som ILOS er vert for.

Forskningsgrupper

ILOS' forskere arbeider sammen i en rekke forskningsgrupper, noen med forskere fra flere institutter. Her nevnes bare noen enkelte grupper:

- Bokhistorie
- Corpus Linguistics and English Language Research
- ILLREP: Representasjoner av sykdom og funksjonshemming i litterære og kulturelle tekster
- Literature, Cognition and Emotions
- Litterære tradisjoner og tekstkulturer i det tidligmoderne Europa
- Syntax and Semantics (SYNSEM)
- Literature, Rights, and Imagined Communities
- Temporal Experiments: Literary, Aesthetic and Social Modes of Thinking and Living Time
- Multilingualism and Multiculturalism in Habsburg Central Europe
- På spor av nasjonale identiteter i oversettelse: Sør-Europa/Norden

Dessuten inngår ILOS' forskere i en rekke nettverk, prosjektforberedende grupperinger og uformelle forskningsmiljøer.

Karriereutvikling for forskere

Programmer for karriereutvikling

HF opprettet i 2016 et fem-årig program for yngre fast vitenskapelig ansatte med potensiale for å bli ledende forskere på sine respektive felt. Ett av målene med programmet er at kandidatene kvalifiserer seg til å søke de høythengende ERC-stipendene. En kandidat fra ILOS fikk i 2018 opptak på programmet, slik at ILOS nå har i alt tre kandidater på programmet.

To av instituttets ansatte fikk opptak på UiOs forskningslederprogram (Research Leadership Programme – starting level). Instituttleder og forskningsleder veileder våre forskere som ønsker å søke professoropprykk.

Forskningstermin

Fast vitenskapelig ansatte med forskningstid kan søke instituttet om forskningstermin.

Forskningstermin tildeles normalt bare vitenskapelig ansatte med forskningsplikt som har opptjent i gjennomsnitt minst 0,7 publikasjonspoeng per år i løpet av de siste seks år og som kan legge frem en overbevisende forskningsplan for instituttets forskningskomite. I 2018 hadde 10 ansatte forskningstermin (ett eller to semestre).

Interne forskningsmidler

Instituttets midler

Forskningskomiteen er som tidligere år det behandlende og innstillende råd for instituttets interne forskningsmidler, mens fordeling av forskningsmidler vedtas av instituttleder. Instituttet har eksperimentert med å gjøre tildelingsmekanismen mer fleksibel i løpet av 2018-2019.

For 2018 ble det utlyst forskningsmidler for 1 250 000 kroner over tre runder. Det ble søkt om midler til mange ulike formål: konferansedeltakelse, forskningsreiser og feltarbeid, publiseringsstøtte i ulike former, vitenskapelig assistent, workshops, forskergrupper og støtte til gjesteforelesninger.

Instituttet fikk i 2018, som tidligere, tildelt midler fra Skipsreder Anders Jahre Fond som kunne søkes til blant annet forskning på engelsk språk og britisk litteratur og kultur. Instituttet har i 2018 fått tildelt midler til digitale tjenester fra fakultetet, men kun til drift.

Ordningen med midler til instituttets fagmiljøer som ble innført i 2018, har delvis kommet forskningen til gode, for eksempel i form av seminarer og gjesteforelesere.

Småforskmidler fra HF

Ordningen med personlige småforskmidler ble videreført av HF og ILOS også for 2018. Dette er midler som kommer i tillegg til de ordinære drifts- og forskningsmidler, og 20 000 kroner kan søkes av vitenskapelig ansatte som har oppnådd minst 2,1 publiseringspoeng, i løpet av de tre foregående årene.

For 2018 ble det innført løpende frist for søknader om bruk av småforskmidler fram til 30. september, og et nettskjema ble utviklet for søknader. Noen av de ansatte meldte tilbake at dette førte til mindre stress i forbindelse med bruken av småforskmidler, men da erfaringen med effektiv bruk av disse midlene likevel ikke var entydig positiv, innfører vi nye modeller for godkjenning i 2019.

I 2018 var det 39 av ILOS' forskere som fikk tilbud om å søke om småforskmidler, basert på publiseringstall for perioden 2014-2016. 80 prosent av det tildelte beløpet på 780 000 kroner ble brukt av søkerne. De resterende 20 prosent ble lagt til ILOS ordinære forskningsmidler og lyst ut på vanlig måte.

Eksternfinansiering

Instituttet har både av forskningsrelaterte og økonomiske grunner en uttalt strategi om å forsøke å øke andelen eksternfinansiert virksomhet. Instituttets forskere oppmuntres til å søke om eksternfinansierte prosjekter, både fra Norges forskningsråd (NFR), fra EU og fra andre eksterne finansieringskilder.

Norges forskningsråd

Det ble i 2018 søkt om midler fra NFR ved flere utlysninger. ILOS sendte inn 10 søknader til FRIPRO-utlysningen i april: fem forskerprosjekter og to yngre forskertalenter. ILOS sendte også inn to søknader til NFRs Noruss+ program og én søknad til programmet Europa i endring. Ingen av søknadene ble innvilget. ILOS sendte inn en søknad til NOS-HS (Nordic research councils in the Humanities and Social Sciences) som ble innvilget, samt en søknad til NordForsk som har gått til andre runde.

I 2018 var instituttet eier av fire FRIPRO-prosjekter. De fire er forskerprosjekter:

- *Traces of History* (sluttdato mars 2019, leder Christine Salvesen)
- *Constraints on syntactic variation: noun phrases in early Germanic languages* (fram til 2020, leder Kristin Bech)

- *The Biopolitics of Disability, Illness, and Animality: Cultural Representations and Societal Significance* (fram til 2020, leder Mike Lundblad)
- *Probing the Boundaries of the (Trans)National: Imperial Legacies, Transnational Literary Networks and Multilingualism in East Central Europe* (fram til 2021, leder Stijn Vervaet).

Det siste FRIPRO-prosjektet er et mobilitetstipend: *Imprint and Tactility as Cultural Techniques in Russian Modernism* (fram til 2021, leder Fabian Heffermehl).

I tillegg er instituttet samarbeidspartner i to prosjekter, *TRAUM – Transforming Author Museums* (FRIPRO, fram til 2019, eid av Høgskulen på Vestlandet) og *LitCit - Literary Citizens of the World. Tracing the transnational crossroads of books in Early Modern Norway* (SAMKUL, fram til 2020 eid av Nasjonalbiblioteket).

I 2017-2018 begynte NFR å legge om på finansieringsopplegget sitt og besluttet å øke måltall for bruk av midler på humaniora. Økningen ble lagt til de tematiske programmene, fra 2019. I løpet av 2018 begynte instituttet å forberede et antall søknader til de tematiske programmene, og satte av midler til støtte under søknadsprosessen.

EU og Norden

Postdoktor Tanya Zaharchenko søkte ERCs Starting Grant med et forskningsprosjekt om ukrainsk krigslitteratur og ble invitert til intervju i Brussels i juni 2018. Dessverre gikk hun ikke gjennom til andre runde; hun leverte ny søknad i oktober 2018. 5 kandidater fremmet av ILOS deltok på HFs masterclass for MSCA-søkere i 2018, og 6 søkte MSCA-stipender hos ILOS. Én av søkerne fikk bevilgning for et MSCA «Global Fellowship» (fakultetets eneste) med opphold ved Université de Montréal de to første årene og ved ILOS det siste. To av søkerne fikk høy nok poengsum til å bli tildelt MSCAs 'Seal of Excellence', og den ene kom på ventelisten for finansiering. Instituttet kommer til å fortsette å satse på å få MSCA-stipendiater hit, og det blir nye søknader til ERC i 2019.

Andre finansieringskilder

I 2018 koordinerte ILOS en NOS-HS workshop-serie: *The Place of the Cognitive in Literary Studies* (fram til 2019, leder Karin Kukkonen), og fikk innvilget én til, *Temporalities and Subjectivities of Crossing* (fram til 2020, leder Johan Schimanski).

Aktiviteter

Internasjonalisering

Mange av ILOS' forskere reiser utenlands på lengre og kortere utenlandsopphold. Samtidig som mange av våre forskere reiser ut, er det også mange forskere som kommer til instituttet som gjesteforskere og/eller gjesteforelesere. Noen har kommet i forbindelse med pågående prosjekter, mens andre har kommet som frittstående forskere.

Arrangementer

Det blir gjennomført mange ulike arrangementer i regi av forskere på ILOS: fagseminarer, lunsjmøter, kollokvier, arrangementer utenfor ILOS osv.

Her er noen få av de forskningsarrangementene som ble gjennomført i 2018:

- I februar arrangerte Traveling Texts (ILOS) og Norsk Oversetterleksikon seminaret «Hvordan skrive om oversettelse?» i Professorboligen.

- I april arrangerte det internfinansierte forskerprosjektet Found in Translation: Southern Europe/Norden seminaret «Borealism and other Imagologies: from South to North» i P. A. Munchs hus.
- I september arrangerte ILOS workshopen «Erratic Bodies, Transitional Borders, and Recent Migration in Europe: Representation and Identity Negotiations in Public Discourse, Literature, and the Arts» i Hanna Ryggen-rommet i Lucy Smiths hus.
- I november arrangerte Traveling Texts (ILOS) i samarbeid med Seminaret for oversettelse og Klassisk seminar, et halvdags seminar om oversettelse med Lawrence Venuti fra Temple University (Philadelphia, USA) i P. A. Munchs hus.

Formidling

Mange av ILOS' forskere formidler også aktivt kunnskapen sin. Ut fra de aktivitetene som registreres i Cristin, kan vi fastslå at ILOS' forskere bruker en stor rikdom i sjangere: intervjuer i media, foredrag for ulike målgrupper (faglig-pedagogisk dag er ett eksempel), bidrag til leksika (norske og utenlandske), artikler i aviser og tidsskrifter (av mange ulike slags), deltakelse i panelsamtaler (f.eks. i sammenheng med teater mm.). I tillegg kommer de tradisjonelle akademiske sjangere som gjesteforelesning, seminarbidrag, og konferansebidrag.